

Verantwoordingsrapportage 2025

Toezicht en Handhaving

Hoogheemraadschap van
Delfland

Inhoud

1	Inleiding	4
2	Prestatie-indicatoren	4
3	Kentallen	5
4	Waterkwaliteit	6
4.1.	Resultaten glastuinbouw	6
4.2	Risicogestuurde Aanpak	7
4.3	Regulier toezicht glastuinbouw	7
4.4	Overig glastuinbouw	8
4.4.1	Project Aanvullende Aanpak Waterkwaliteit Toezicht en	8
4.4.2	Rekenkameronderzoek	9
4.4.3	Opvolging moties	9
4.5	Toezicht op directe lozingen	9
4.6	PFAS-dossiers	9
5	Waterveiligheid	10
5.1	Zorgplicht primaire keringen	10
5.2	Niet-waterkerende objecten	10
5.3	Toezicht kust en duinen	10
6	Waterkwantiteit	10
6.1	Grondwateronttrekkingen	10
6.2	Schouw	11
6.2.1	Kentallen schouw	11
6.2.2	Snoeischouw (voorjaar)	11
6.2.3	Zomerschouw watergangen	11
6.2.4	Waterkeringenschouw	11
6.2.5	Najaars- en snoeischouw (najaar)	12
7	Integraal toezicht projecten	12
7.1	A16 Rotterdam	12
7.2	A24 Blankenburgverbinding	12
7.3	N211 Wippolderlaan	12
7.4	Warmtetransportleiding WarmtelinQ	12
7.5	Verbouwing boulevard Scheveningen en verbouwing Kijkduin	13
7.6	Groot onderhoud N468	13
7.7	Warmtenetwerk Westland	13
8	Regulier en cyclisch toezicht	13
8.1	Vaarsurveillance	13
8.2	Luchtsurveillance	14
8.3	Veldsurveillance	14
8.4	Afhandeling incidentmeldingen en klantvragen	14

8.5 Heffingen.....	15
9 Overige werkzaamheden	15
9.1 Omgevingswet	15
9.2 Wet politiegegevens en Boa Registratie Systeem.....	15
9.3 Veiligheid.....	15
9.4 Samenwerking met ketenpartners.....	16
9.5 Bedrijfssysteem Relieve	16
9.6 Woo-verzoeken	16
10 Inzet innovatieve technieken.....	16
10.1 Drones	16
10.2 PowerBI Dashboard en nieuwe rapportagemogelijkheden	17
11 Personeel & bezetting.....	17
Bijlage 1: Begrippenlijst.....	18

1 Inleiding

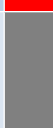
Het Omgevingsbesluit (onderdeel van de Omgevingswet) schrijft voor om jaarlijks te rapporteren over het uitvoeringsprogramma (dossiernummer:3627). Daarnaast vindt Delfland het belangrijk om het bestuur met de verantwoordingsrapportage aan te tonen hoe het met toezicht en handhaving een bijdrage levert aan het bereiken van de doelen in het coalitieakkoord. Toezicht en handhaving is een van de instrumenten die Delfland hanteert bij het realiseren van zijn doelstellingen.

In deze Verantwoordingsrapportage 2025 beschrijft Delfland op hoofdlijnen welke resultaten Toezicht en Handhaving heeft bereikt. Wanneer de resultaten vragen om een toelichting of verklaring wordt deze gegeven, bijvoorbeeld omdat het onderwerp bestuurlijk en/of inhoudelijk relevant is. Of omdat de geplande doelstelling (prestatie-indicator) niet is gerealiseerd. In deze rapportage staat geen verslag over de financiële middelen. Hierover rapporteert Delfland binnen de planning- en control cyclus.

2 Prestatie-indicatoren

Delfland stelt voor Toezicht en Handhaving bestuurlijke en ambtelijke prestatie-indicatoren vast. De bestuurlijke indicatoren (tabel 1) richten zich op de controle van de glastuinbouw in het gebied en op de controle van niet-waterkerende objecten (NWO's). De ambtelijke indicatoren (tabel 2) richten zich op de uitvoering van de schouw in de zomer en het najaar, de controles van verleende vergunningen en ontvangen meldingen en van verschillende soorten surveillance. De volgende hoofdstukken bieden verdiepende informatie over de verschillende onderwerpen.

Tabel 1. Bestuurlijke prestatie-indicatoren voor 2025

	Prestatie-indicator	Realisatie	Resultaat
Toezicht glastuinbouw	1.275 bedrijven UO-rapportages (= 95%)	1.202 (94%**) 	(K)PI niet behaald
	35 controles van ingediende UO-rapportages*) (vanaf mei)	Onbekend 	Onbekend
Controle niet-waterkerende objecten op opgeknapte kades	100% controle van opgeknapte kades	100% 	(K)PI is behaald

*) In het kader van de Omgevingswet moeten glastuinbouwbedrijven jaarlijks een milieurapportage indienen, de UO-rapportage.

**) De UO-rapportages moeten op 1 mei zijn aangeleverd.

Van de 1.275 actieve en rapportageplichtige glastuinbouwbedrijven diende 94% tijdig een UO-rapportage in. De KPI is niet behaald door storingen en gewenning aan het nieuwe systeem.

Delfland controleerde de ingediende UO-rapportages en registreerde ze in het systeem van UO-Glastuinbouw. Deze cijfers zijn vanwege een systeemfout nog niet uitgedraaid. Delfland kan dit niet bespoedigen, omdat het systeem onder beheer van de uitvoeringsorganisatie UO-Glastuinbouw valt. De resultaten nemen we daarom op in de volgende tussentijdse rapportage.

Tabel 2. Ambtelijke prestatie-indicatoren voor 2025

KPI	Realisatie	Resultaat
Opstellen Uitvoeringsprogramma 2025 en vaststellen in februari	Uitgevoerd 	(K)PI is niet behaald Uitgevoerd, maar niet tijdig behaald
Uitvoering snoeischouw voorjaar	Uitgevoerd 	(K)PI is behaald 140 constatering

Uitvoering zomerschauw	Uitgevoerd	(K)PI is behaald 214 constatering
Uitvoering najaarsschauw	Uitgevoerd	(K)PI is behaald 1.563 constatering
Uitvoering schouw buitengewoon onderhoud	Uitgevoerd	(K)PI is behaald
Surveillance: Handhavingsdagen: 4	6 uitgevoerd	(K)PI is behaald
Inspectievluchten: 10	12 uitgevoerd	(K)PI is behaald
Watersurveillance: 550 uur	550 uur	(K)PI is behaald
Toezicht afgegeven vergunningen en meldingen: 1.100 uitgevoerde controles	1.908 uitgevoerd*)	(K)PI is behaald

*) Veel vergunningen en meldingen gaan over het onttrekken van grondwater of het aanleggen van kabels en leidingen in waterstaatswerken. Delfland handelt deze administratief af zonder fysieke controle, aangezien het zaken betreft die geen of nihil risico vormen voor Delfland. In 2025 betrof het 618 administratieve controles van de in totaal 1.908 uitgevoerde controles. Dit verklaart waarom de realisatie veel hoger is dan de KPI.

3 Kentallen

Het Omgevingsbesluit (onderdeel van de Omgevingswet) schrijft voor dat de verantwoordingsrapportage een aantal kentallen (tabel 3) opneemt. Het gaat dan om aantallen handhavingsverzoeken, Woo-verzoeken (Wet open overheid), overtredingen (ingedeeld naar aard) en ook strafrechtelijke afdoeningen.

Tabel 3. Kentallen

	Aantal 2020	Aantal 2021	Aantal 2022	Aantal 2023	Aantal 2024	Aantal 2025
Handhavingsverzoeken						
Totaal	4	6	6	4	3	1
Gegrond verklaard	1	1	1	-	2	-
Ongegrond verklaard	3	4	4	4	1	-
Niet ontvankelijk	-	1	1	-	-	-
In behandeling	-	-	-	-	-	1
Woo-verzoeken	-	-	-	3	7	1
Soorten overtredingen aan de hand van de landelijke handhavingsstrategie*)						
Totaal	240	263	239	239	316	233
Lichte segment	206	219	207	191	224	175
Middensegment	30	28	22	33	67	41
Zware segment	4	16	10	15	25	17
Strafrechtelijk behandelt						
Totaal	83	30	16	26	24	68
Vaarproces-verbaal	66	19	7	10	4	28
Snelle Afdoening Milieu proces-verbaal	10	3	3	10	0	23
Uitgebreid proces-verbaal	7	8	6	6	20	17

LOD	-	-	5	3	35	41
Invordering LOD	-	-	2	7	3	6

**) De landelijke handhavingsstrategie omgevingsrecht is een matrix om te bepalen welke sanctie bij welke overtreding past. De indeling is afhankelijk van de ernst van de overtreding en het gedrag van de overtreder.*

Delfland hanteert een strikter handhavingsbeleid: we treden direct op waarbij wij vaker processen-verbaal opmaken. In totaal heeft Delfland in 2025 68 processen-verbaal opgemaakt. In 2024 zijn er 24 processen-verbaal opgemaakt.

4 Waterkwaliteit

Een van de belangrijkste speerpunten in het coalitieakkoord 2023–2027 is het verbeteren van de waterkwaliteit. Delfland stelt jaarlijks een begroting op, zo ook voor 2025. Hierin komen alle onderwerpen waar Delfland aan werkt of bij betrokken is aan de orde. Met specifieke aandacht voor de twee belangrijkste uitdagingen van de huidige tijd voor een waterschap: waterkwaliteit en klimaatverandering. Onderstaande is overgenomen uit de begroting van 2025.

Uit de begroting 2025:

Waterkwaliteit

In ons coalitieakkoord en de begroting 2025 neemt de verbetering van de waterkwaliteit in ons gebied een prominente plek in. Dit is urgent vanwege de KRW-doelstellingen (Kaderrichtlijn Water) die uiterlijk in 2027 moeten zijn behaald. De verbetering van de waterkwaliteit, zoals we die jaren in de statistieken konden zien, lijkt te stagneren. Onze aanpak kent drie grote lijnen:

1. Terugdringen van emissies: voorkomen dat schadelijke stoffen in het water komen. Dat geldt voor stedelijk en landelijk gebied. We hebben een specifieke aanpak voor het glastuinbouwgebied, waar de gemeten waarden nog niet voldoen aan de gestelde normen.

Hier werken we met een gecombineerde aanpak van handhaving met enerzijds de Risicogestuurde Aanpak en regulier toezicht op de glastuinbouw en anderzijds door mee te denken en te adviseren (zoals watercoaches). Deze aanpak werpt zijn vruchten af en wordt in 2026 voortgezet.

4.1. Resultaten glastuinbouw

Delfland voerde in 2025 579 controles uit in glastuinbouwgebieden. Tabel 4 toont de verschillende soorten aanpak.

Tabel 4. Controles glastuinbouw

Soorten aanpak	Aantal 2022	Aantal 2023	Aantal 2024	Aantal 2025
Controles Risicogestuurde Aanpak	-	92	183	175
Gebiedsgerichte monitoring en handhaving	177	35	14	—*)
Controles regulier toezicht glastuinbouw	12	128	123	404
Rainlevelr	2	2	4	0
Totaal	191	257	324	579

**) De Gebiedsgerichte Aanpak is per 2023 beëindigd en vervangen door de Risicogestuurde Aanpak. In 2025 bestond de Gebiedsgerichte Aanpak niet meer.*

Delfland koos in 2025 binnen de Risicogestuurde Aanpak (zie hiervoor ook paragraaf 4.2) voor relatief kleinere polders met minder bedrijven. Met als gevolg dat het aantal uitgevoerde controles lager uitviel in vergelijking met het voorgaande jaar.

De stijging van het aantal controles binnen het reguliere toezicht op de glastuinbouw ten opzichte van vorig jaar (404 ten opzichte van 123 in 2024) is toe te schrijven aan een verbeterd registratiesysteem. Waar voorheen gebruik werd gemaakt van meerdere

registratiesystemen en niet alle controles werden vastgelegd, vindt de registratie nu volledig en uniform plaats in één systeem.

Tabel 5 biedt een overzicht van het strafrechtelijke en bestuursrechtelijk optreden naar aanleiding van de controles in de glastuinbouw, inclusief een vergelijking met voorgaande jaren.

Tabel 5. Strafrechtelijk en bestuursrechtelijk optreden in de glastuinbouw

	Aantal 2022	Aantal 2023	Aantal 2024	Aantal 2025
Aantal keer strafrecht toegepast	5	11	17	30 ^{*)}
Last onder Dwangsom (LOD)	5	3	34	21
Invordering LOD	2	7	3	4

**) Er zijn in totaal 30 strafzaken geregistreerd, inclusief lopende zaken en zaken die niet aan het Openbaar Ministerie zijn voorgelegd wegens onvoldoende bewijs.*

Er is een duidelijke versterking te zien van het strafrechtelijk optreden in de glastuinbouw: in 2025 paste Delfland 30 keer strafrecht toe ten opzichte van zeventien keer in 2024. Delfland treedt bij de zeven meest voorkomende overtredingen direct op waarbij er vaker processen-verbaal zijn opmaakt.

4.2 Risicogestuurde Aanpak

Sinds 2023 werkt Delfland met de Risicogestuurde Aanpak. Dit betekent dat we extra intensief toezicht houden en extra handhaven in een aantal vervuilde glastuinbouwgebieden. Bij de Risicogestuurde Aanpak prioriteert Delfland de inzet van toezicht en handhaving op basis van een aantal risico's dat zich de afgelopen jaren heeft voorgedaan. Iedere zes maanden selecteren we twee polders met de hoogste vervuiling en hanteren we een intensieve aanpak om overtreders op te sporen, overtredingen te stoppen en overtreders te vervolgen. Delfland beoordeelt de prioritering van de Risicogestuurde Aanpak op basis van de resultaten uit het glastuinbouwmeetnet, ad-hoc meldingen en regulier toezicht. Een groot deel van deze controles voeren we uit samen met de Omgevingsdienst Haaglanden (ODH). We maken binnen de Risicogestuurde Aanpak gebruik van een mobiel meetnetwerk, dit zijn meters die we zelf in de watergangen plaatsen waar we risicogestuurd toezicht houden. Daarnaast worden wekelijks vaste meetrondes gedaan.

De Risicogestuurde Aanpak is dit jaar ingezet in:

- Boezem 3 (Plas Prinsenbos);
- Dorppolder;
- Oud- en Nieuw Wateringveldschepolder;
- Polder Berkel.

Dit leidde tot negen LOD's.

We deden 12daarnaast ook nog nazorgacties in: de Oude Campspolder, de polder van Nootdorp, Waalblok, de Boschpolder, de Groeneveldse polder en de Zuidpolder van Delfgauw.

Delfland werkte in 2025 samen met de ODH en de Dienst centraal milieubeheer Rijnmond (DCMR), waarna zij handhavingszaken startten rond bodemlozingen en lekkages. Naast deze lozingen en lekkages worden er in 2026 nog een aantal restpunten verder onderzocht.

4.3 Regulier toezicht glastuinbouw

Naast de controles in de polders van de Risicogestuurde Aanpak houdt Delfland regulier toezicht op de glastuinbouw in de overige polders. Het reguliere toezicht voeren we uit op basis van ad-hoc meldingen, eigen waarnemingen en constatering, handhavingsdagen en signaaltoezicht door omgevingsdiensten. Naar aanleiding van het reguliere toezicht legden we in totaal twaalf LOD's op in 2025.

Daarnaast controleerde Delfland opgelegde LOD's van minimaal een half jaar geleden nogmaals, ook wel dwangsomcontroles genoemd. In 2025 waren dat 51 controles. De gecontroleerde LOD's zijn afkomstig uit 2023 en 2024. Dit resulteerde in vier

invorderingsbesluiten als gevolg van niet-naleving. Bij één bedrijf leidde dit tot een verhoging van de dwangsom naar €100.000 en legden we ook een dwangsbesluit op aan de natuurlijke persoon die bij dit bedrijf betrokken is (zie hiervoor 4.4.1).

4.4 Overig glastuinbouw

In 2025 is er een vervolg geweest op de LOD die Delfland in oktober 2023 oplegde aan de gemeente Westland vanwege het illegale overstorten van het Centrale Afvoersysteem Drainagewater (CAD-systeem). In 2025 stelde de rechtbank Delfland in het gelijk; het besluit tot LOD bleef in stand. De gemeente Westland tekende een hoger beroep aan bij de Raad van State. De behandeling vindt naar verwachting plaats in 2026.

In 2025 vond er twee keer een incident plaats bij het gemaal De Vlot, dit is onderdeel van het CAD-systeem. De gemeente Westland plaatste daar mestzakken om verdere illegale overstorten te voorkomen. Deze mestzakken zijn lekgeprik door vandalen. De gemeente nam direct contact met Delfland op en implementeerde passende maatregelen. Op basis van onze eigen meetresultaten konden we vaststellen dat het effect op de waterkwaliteit beperkt is gebleven.

4.4.1 Project Aanvullende Aanpak Waterkwaliteit Toezicht en Handhaving

Het project 'Aanvullende Aanpak Waterkwaliteit Toezicht en Handhaving' sluit aan op het onderdeel 'Regels maken, Regels benutten' uit het Programma Waterkwaliteit en richt zich op strengere handhaving in de glastuinbouw. Deze aanpak heeft de volgende doelstellingen: het maximaal benutten van de zorgplicht, het uitbreiden van de kring van overtreders (van rechtspersonen naar ook natuurlijke personen en verhuurders), het verhogen van dwangsommen, communicatie en intensieve samenwerking met partners.

In 2025:

- Stelde Delfland een nieuwe beleidsregel Zorgplicht bij lozingsactiviteiten glastuinbouw vast. Hierdoor weten ondernemers welke verantwoordelijkheden zij hebben en waar Delfland op let bij toezicht en handhaving.
- Zijn er geen zorgplichtbesluiten verzonden, omdat geschikte casussen vooralsnog ontbreken.
- Is de kring van overtreders uitgebreid van bedrijven naar individuen. Delfland schrijft, wanneer dat passend is, niet alleen het bedrijf aan dat verantwoordelijk is voor een overtreding. In bepaalde situaties wordt ook de eigenaar of een andere direct betrokken persoon persoonlijk aangeschreven. In 2025 was dit het geval bij één directeur. Daarnaast wordt er nog één verhuurder aangeschreven omdat er lekkage optreedt vanuit een door hem verhuurde kas. Hierdoor wordt de verantwoordelijkheid direct en persoonlijk voelbaar voor de betrokken persoon, wat naar verwachting leidt tot een sterkere preventieve werking en bewuster handelen.
- Is de hoogte van de opgelegde dwangsommen fors verhoogd. Bij het inzetten van de last onder dwangsom geldt dat deze binnen het bestuursrecht een voldoende prikkel moet geven om naleving af te dwingen en herhaling van overtredingen te voorkomen. Wanneer een opgelegde last niet tot het gewenste gedrag leidt, wordt de prikkel aangescherpt door de dwangsom te verhogen. Delfland heeft deze aanpak in 2025 een aantal keren toegepast. Zo is in één geval de dwangsom verhoogd naar 10.000 euro, met een maximum van 30.000 euro. En een bedrijf met een reeks aan overtredingen op verschillende locaties kreeg in één keer een dwangsom van 100.000 euro opgelegd.
- Communiqueerden we actief via meerdere nieuwsberichten. Dit leidde tot media-aandacht.
- Intensiveerden we de samenwerking met ketenpartners, andere waterschappen en sectorpartijen, waaronder de LOD's en de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA). Zo gaf Delfland op 17 juni 2025 een seminar aan medewerkers van het Ministerie van Justitie en Veiligheid over waterkwaliteit en strafrecht. Het seminar leidde tot onderzoek naar een relatief nieuw onderdeel binnen het strafrecht, namelijk

het ontnemen van wederrechtelijk voordeel.¹ Dit onderdeel komt naast het opleggen van een strafrechtelijke geldboete. Het is de bedoeling dit instrument in de toekomst vaker in te zetten, wanneer er een zaak is die zich hiervoor leent.

De evaluatie van de Aanvullende Aanpak bieden we in het eerst kwartaal van 2026 aan het dagelijks bestuur aan.

4.4.2 Rekenkameronderzoek

De Rekenkamer Delfland voerde een onderzoek uit naar toezicht en handhaving op waterkwaliteit. De Rekenkamer concludeert dat het toezicht en de handhaving van Delfland doeltreffend en doelmatig is en zichtbaar bijdraagt aan het realiseren van de KRW-doelen, ook al is een direct causaal verband moeilijk aan te tonen. Verder concludeert de Rekenkamer dat alle onderdelen van de beleids- en uitvoeringscyclus adequaat zijn ingevuld met betrekking tot het toezicht- en handavingsproces. Het beleid en de doelen voor waterkwaliteit zijn helder en worden breed herkend en gedragen binnen de organisatie. De Risicogestuurde Aanpak beoordeelt de Rekenkamer als effectief en waardevol. Daarnaast is zowel de interne samenwerking tussen beleid en uitvoering als de externe samenwerking met de omgevingsdiensten goed en constructief.

In het rapport staan ook een zevental aanbevelingen. De bestuurlijke reactie is in december 2025 naar de Rekenkamer verzonden. Het definitieve rapport, inclusief de reactie van het college, wordt door de Rekenkamer aangeboden aan de verenigde vergadering in februari 2026.

4.4.3 Opvolging moties

Op 30 oktober 2025 nam de verenigde vergadering (VV) de motie "Overtreder onbekend" aan. In deze motie roept de VV het college op: "Bij bestuurlijke sancties op haar website en in de media bekend te maken aan welk bedrijf de sanctie is opgelegd, gelijk aan de handelswijze van DCMR." Naar aanleiding van deze motie heeft de portefeuillehouder toegezegd om te onderzoeken wat DCMR en andere overheden doen, welke lessen daaruit getrokken kunnen worden om de communicatie over handavingsacties verder aan te scherpen.

4.5 Toezicht op directe lozingen

Naast incidentele lozingen of lozingen bij een calamiteit, vinden ook bedrijfsmatige lozingen plaats op het oppervlaktewater. Dit zijn de zogenaamde directe lozingen. Ook lozingen van afvalwater rechtstreeks op een afvalwaterzuiveringsinstallatie van Delfland, valt onder 'directe lozingen'.

Voor deze lozingen verleende Delfland in het verleden vergunningen die geactualiseerd moeten worden. Hiervoor is het essentieel inzicht te hebben in de actuele situatie en de bevindingen van Delfland met betrekking tot deze lozingen. Voor de 27 vergunningen voor directe lozing is beoordeeld in hoeverre deze nog actueel zijn. Van deze vergunningen zijn er 17 gecontroleerd door Toezicht en Handhaving. De overige 10 vergunningen zijn recent verleend en hoefden daarom niet te worden gecontroleerd.

Van de 27 vergunningen:

- 15 vergunningen zijn actueel,
- 8 vergunningen moeten worden geactualiseerd, en
- 4 vergunningen worden ingetrokken

4.6 PFAS-dossiers

Halverwege 2025 trof Delfland opnieuw verhoogde PFAS-concentraties aan in een watergang in Forepark in Den Haag. Om die reden stuurden we in september 2025 en december 2025 brieven aan bewoners en plaatsen we nieuwsberichten op de website om bewoners te

¹ Het ontnemen van wederrechtelijk verkregen voordeel houdt in dat er wordt berekend hoeveel geld de overtreder heeft uitgespaard door een overtreding te begaan. Naast een geldboete eist het Openbaar Ministerie dan betaling van dit bedrag. Bij toewijzing door de strafrechter moet het bedrag worden betaald aan de Staat. In het waterstrafrecht is dit (nog) niet vaak voorgekomen. Zie voor een recent, spaarzaam voorbeeld ECLI:NL:RBOVE:2025:3290.

informerend. Dit gebeurde in samenwerking met de gemeente Den Haag en de Gemeentelijke Gezondheidsdienst Haaglanden. Delfland startte het brononderzoek. Samen met de gemeente Den Haag en de ODH zijn diverse maatregelen genomen. Het onderzoek bevindt zich nu in de afrondingsfase.

Ook troffen we verhoogde PFAS-waarden aan in het Agnetapark in Delft. Delfland heeft bewoners geïnformeerd per brief en door het plaatsen van waarschuwbordjes in de vijvers in het park. Dit onderzoek bevindt zich nog in een verkennende fase waarin alle beschikbare gegevens worden verzameld. De betrokken partijen in dit dossier zijn: de gemeente Delft, de Provincie, de DCMR en Delfland.

5 Waterveiligheid

Door de controles en handhaving op geconstateerde overtredingen levert Delfland ook een bijdrage aan de waterveiligheid binnen het gebied. In de volgende paragrafen volgt een beschrijving van enkele projecten.

5.1 Zorgplicht primaire keringen

Delfland heeft als beheerder van de primaire waterkering de plicht om te voldoen aan de zorgplicht uit de Omgevingswet. Jaarlijks bepalen we wat uitgevoerd moet worden om aan de eisen uit de zorgplicht te voldoen. Dit jaar leverden we onder meer een bijdrage aan het opstellen van het beheerplan kust van Delfland, hierin staan de activiteiten die Toezicht en Handhaving uitvoert om aan de doelen van Delfland bij te dragen. Zoals bijvoorbeeld de schouw waterkeringen en de inspectievluchten waarbij we ook de kustlijn en duinen inspecteren. Daarnaast houden we ook toezicht op de primaire keringen met regulier toezicht.

5.2 Niet-waterkerende objecten

Delfland beoordeelt de niet-waterkerende objecten; voorbeelden hiervan zijn bomen, leidingen en gebouwen op en nabij waterkeringen. In 2025 zijn hiervoor inspecties uitgevoerd. Uit deze inspecties kwamen de volgende constatering: dieren op de kering, illegale bouwwerken en afkalving van de waterkering. Naar aanleiding hiervan startten we op 46 plekken een handhavingstraject, waarvan inmiddels twaalf locaties weer in orde zijn gebracht. De overige locaties kregen waarschuwbrieven en/of (voornemen tot) een LOD.

5.3 Toezicht kust en duinen

Twee overheden hebben op dit moment nog geen omgevingsvergunning wateractiviteit voor de objecten die zij op het strand hebben geplaatst. Dit betreft voorzieningen zoals betonplaten, fitnessapparatuur, prullenbakken en borden. Deze objecten vallen onder dezelfde vergunningplicht als de strandpaviljoens. Daarnaast ontvingen in december dertien paviljoens en overheden een herinneringsbrief. Daarin staat dat zij vóór het nieuwe seizoen een vergunning moeten aanvragen en dat Delfland in 2026 direct handhaaft wanneer er geen geldige vergunning aanwezig is.

6 Waterkwantiteit

Door het uitvoeren van toezicht op grondwateronttrekkingen en de schouw levert Delfland een bijdrage aan de waterkwantiteit binnen ons gebied. In de volgende paragrafen staan de projecten beschreven.

6.1 Grondwateronttrekkingen

Als glastuinbouwbedrijven grondwater willen onttrekken voor hun gietwatervoorziening, dan zijn zij, tot een volume van 200.000 m³ bruto onttrekking, meldingsplichtig. Daarnaast zijn ze verplicht om jaarlijks het onttrokken volume grondwater te melden bij Delfland. In december 2025 is uitvraag gedaan bij de glastuinbouwbedrijven om hun onttrokken hoeveelheid grondwater over het kalenderjaar 2024 (digitaal) in te dienen.² Ook controleert Delfland de

² De uitvraag is later uitgevoerd dan oorspronkelijk gepland, omdat de technische uitvoering via Relieve 2.0 niet haalbaar bleek. Hierdoor is dit pas in december gedaan.

wasstraten die permanent grondwater onttrekken en moeten ook zij hun hoeveelheden onttrokken grondwater melden.

Kort samengevat:

- Er is bij 294 glastuinbouwbedrijven uitvraag gedaan naar permanente grondwateronttrekkingen.
- 118 glastuinbouwbedrijven hebben gereageerd. De overige 176 bedrijven kunnen tot 1 februari 2026 de onttrekkingen opgeven.
- Dertien wasstraten maken gebruik van grondwateronttrekking. In januari 2026 controleren we de vergunning en vragen we op hoeveel grondwater er in 2025 is onttrokken.
- Bij de kortdurende grondwateronttrekkingen uit 2025 zijn er nog 99 meldingen in behandeling. Op deze locaties moet Delfland controleren en/of hebben we geen onttrekkingsgegevens ontvangen.
- De kortdurende grondwatermeldingen bestaan bijvoorbeeld uit het aanleggen van een riolering, kelder of saneringswerkzaamheden.

6.2 Schouw

De controle op de onderhoudsverplichtingen van derden noemen we de schouw. Waterkeringen worden eenmaal per jaar, in oktober, geschouwd. Eventuele meldingen en/of constatering over het onderhoud voor of na de schouw, worden in het reguliere werk opgepakt. In tabel 6 staat een overzicht van de constatering per schouw.

6.2.1 Kentallen schouw

Tabel 6. Kentallen schouw

	Constateringen 2023	Constateringen 2024	Constateringen 2025
Snoeischouw (voorjaar)	-*)	41	146
Zomerschouw	285	320	214
Waterkeringen schouw	-*)	380	610**)
Najaarsschouw	1.466	1.800	1.563
Snoeischouw (najaar)	194	218	777

*) Van dit jaar zijn geen gegevens beschikbaar.

**) Van de 610 constatering door Delfland zijn er na beoordeling 253 overgebleven waar specifieke inzet van toezicht en handhaving nodig was.

6.2.2 Snoeischouw (voorjaar)

In 2024 startte Delfland met de pilot snoeischouw (voorjaar). Naar aanleiding van deze pilot integreerde Delfland de snoeischouw vanaf 2025 structureel in de reguliere schouwwerkzaamheden. In mei/juni voerden we de snoeischouw uit op trajecten waar Delfland komend baggerseizoen gaat baggeren. We controleerden de te baggeren trajecten op overhangende takken of bomen die de baggerwerkzaamheden hinderen.

Er waren 146 constatering, hierop hebben we aangeschreven en inmiddels zijn deze opgelost. De toename van het aantal constatering (van 41 in 2024 naar 146 in 2025) komt door deze nieuwe pilot. In 2025 scherpten we de instructies aan collega's aan en breidden we het beschikbare tijdspad uit wat de toename in constatering verklaart.

6.2.3 Zomerschouw watergangen

Delfland voerde de zomerschouw van de watergangen in juli 2025 uit. Daarbij zijn 214 constatering gedaan. Dit is lager dan in 2024 (320 constatering). Bij zes percelen (drie eigenaren) pasten we bestuursdwang toe. De gemaakte kosten worden verhaald op de overtredders.

6.2.4 Waterkeringenschouw

Delfland voerde in oktober de waterkeringenschouw uit.

- In eerste instantie registreerden we 610 constatering. Na de eerste controle bleven er 253 overtredingen over voor toezicht en handhaving. De schouw bevindt zich nu in de laatste fase. Hierna wordt bestuursdwang toegepast.
- We verstuurden 120 waarschuwingsbrieven.

6.2.5 Najaars- en snoeischouw (najaar)

In november begon Delfland met de najaarsschouw watergangen en de snoeischouw. Naar aanleiding van de constatering, verstuurden we brieven met het voornemen tot het opleggen van een LOD. Bij de najaarsschouw deden we minder constatering (1.563) dan in 2024 (1.800). Bij de snoeischouw juist meer: 777 versus 218.

7 Integraal toezicht projecten

'Integraal toezicht projecten' zijn projecten die meerdere jaren toezicht en/of extra toezicht vereisen. Het toezicht op deze projecten raakt alle taken van Delfland: waterkwaliteit, waterkwantiteit en waterveiligheid.

De hierna beschreven activiteiten gaan alleen over de activiteiten waarop toezicht en handhaving wordt gehouden bij de uitvoering van het project. Delfland heeft toezicht gehouden op de werkzaamheden en er zijn enkele overtredingen geconstateerd. De complete weergave van de activiteiten staat in de 'complexe projecten van derden'. Deze worden periodiek met de verantwoordelijke portefeuillehouder besproken.

7.1 A16 Rotterdam

In oktober 2025 is de snelweg geopend. Voor Delfland wordt in het eerste kwartaal van 2026 nog een gemaal gebouwd op landgoed De Tempel. Verder moet de bestaande vergunning worden gewijzigd voor het hebben en houden van de snelweg. Een aantal kunstwerken is met toestemming van Delfland gewijzigd, dit moet nog gereguleerd worden. Delfland constateerde geen overtredingen.

7.2 A24 Blankenburgverbinding

De tunnel ging 7 december 2024 officieel open. De overdracht van de assets van Rijkswaterstaat naar Delfland moet nog plaatsvinden. Hiervoor zijn meetgegevens verzameld en verwerkt. Delfland voert op basis van deze gegevens een controle uit en pakt de eventuele restpunten op die daaruit voortkomen. De watergangen die onder het beheer van Delfland vallen, worden ook overgedragen. Delfland constateerde geen overtredingen.

7.3 N211 Wippolderlaan

De reconstructiewerkzaamheden aan de N211 (Wippolderlaan) bij Wateringse Veld zijn vergesloofd. Voor de verdiepte kruising van de N211 met de N222 (Veilingroute) zijn voorbereidende maatregelen getroffen, zodat de werkzaamheden begin 2026 kunnen starten. De maatregelen zijn onder andere: het plaatsen van damwanden, verleggen van duikers en aanpassen van de verkeerskruising tussen de N222 en N211.

Bij de kruising van de N211 met de Laan van Wateringseveld zijn brughoofden en verbindingdelen geplaatst. Delfland constateerde geen overtredingen.

7.4 Warmtetransportleiding WarmtelinQ

De aanleg van de warmtetransportleiding, WarmtelinQ, Vondelingeplaat, vanuit ons beheersgebied, Lepelaarsingel tot de Nieuwe Maas begon dit jaar. Naast een aantal open ontgravingen waarbij we de leiding direct in de grond aanbrachten, zijn ook dit jaar vier gestuurde boringen uitgevoerd, in het zuidelijke traject (van de Lepelaarsingel naar de Nieuwe Maas):

- Onder de A20 door.
- Onder de Vlaardingesevaart door.
- Onder de Delflandsedijk door.
- Onder de Nieuwe Maas door.

In 2025 zijn Tracé A (Vlaardingen) en Tracé D (Rijswijk) afgerond. Voor Tracé E (Den Haag) zijn de laatste werkzaamheden verricht.

Tijdens de uitvoering constateerde Delfland enkele overtredingen met betrekking tot de grondwateronttrekking. De aannemer loste de overtredingen direct op.

7.5 Verbouwing boulevard Scheveningen en verbouwing Kijkduin

De werkzaamheden aan de Boulevard in Scheveningen lopen vertraging op. De doelstelling is het deel voor het Kurhaus uiterlijk 1 maart 2026 op te leveren. De loop- en transportbruggen zijn inmiddels verwijderd. De paviljoens voor de boulevard worden na 1 maart 2026 op hun nieuwe locatie geplaatst.

De verbouwing van Kijkduin op en nabij de zeewering is afgerond. Delfland constateerde geen overtredingen.

7.6 Groot onderhoud N468

Er vindt groot onderhoud plaats aan de Gaagweg, Oostgaag en Molenweg, gelegen op een regionale waterkering. Delfland houdt ook hier toezicht op en constateerde geen overtredingen.

Deeltraject 1 (Molenweg) rondde Delfland grotendeels af. We plaatsten alle damwanden en monteerden de deksloven. Het projectplan is uitgevoerd en ingemeten en de vispassage functioneert weer.

Deeltraject 2 (tussen de Oostgaag en de Kwakelweg) voerde Delfland aan de boezemzijde volledig uit. Aan de boezemzijde zijn alle damwanden geplaatst en ingemeten. De inlaten naar de polder zijn verlengd en operationeel. De werkzaamheden aan de polderzijde gaat Delfland echter nog uitvoeren.

Deeltraject 3 (Gaagweg) kon nog niet starten in verband met ingediende zienswijzen van omwonenden.

Deeltraject 5 (de Rijksweg van Schipluiden richting Delft) is aan de boezemzijde gereed. De werkzaamheden aan de polderzijde moeten hier eveneens nog worden uitgevoerd.

Ter hoogte van de jachthaven Schipluiden was een bestaande damwand ingestort. Om de situatie veilig te stellen, heeft Delfland op 16 december met spoed een watergang tijdelijk gedempt. Ook zijn er twee pvc-duikers in het aangrenzende weiland aangebracht, zodat de waterafvoer gewaarborgd bleef.

Verder zijn de bestaande toegangsbruggen naar woningen langs de Oostgaag verhoogd voor een betere aansluiting op de nieuwe weg.

7.7 Warmtenetwerk Westland

Parallel aan de Maasdijk, vanaf de Heenweg tot aan de Oranjesluis zijn in 2025 hoofdzakelijk ondergrondse transportleidingen aangelegd. Delfland constateerde geen overtredingen.

8 Regulier en cyclisch toezicht

Delfland voert regulier en cyclisch toezicht uit, zoals de vaarsurveillance, luchtsurveillance en veldsurveillance. In de volgende paragrafen staan de activiteiten die in deze periode van dit jaar plaatsvonden.

8.1 Vaarsurveillance

De vraag naar vaarsurveillance op onze vaarwateren neemt steeds meer toe. Door de gunstige weersomstandigheden in het voorjaar en de zomer van 2025 is er intensief gebruikgemaakt van de Delflandse vaarwegen. Dit resulteerde in een aanzienlijke toename van het aantal meldingen van overlast. Het zwaartepunt hiervan lag in juli.

Gedurende het vaarseizoen ontving Delfland 61 overlastmeldingen voor nautisch toezicht. In 2025 maakten we 28 processen-verbaal op tijdens nautische surveillances; een verzevenvoudiging ten opzichte van 2024. Het relatief lage aantal processen-verbaal in 2024

kan worden toegeschreven aan een vaarseizoen met veel neerslag, waardoor er minder vaaractiviteiten waren. Tijdens de twee nautische handhavingsdagen op 3 mei en zaterdag 6 september 2025 zijn diverse controles uitgevoerd.

- Op 3 mei schreven we vijf processen-verbaal uit wegens te hard varen.
- Op 6 september stelden we negen processen-verbaal op, onder andere voor te snel varen en voor het besturen van een snelle motorboot zonder geldig vaarbewijs.

Om adequaat in te spelen op de toegenomen vraag naar handhaving, trof Delfland dit jaar diverse maatregelen. We investeerden in effectievere en efficiëntere methoden om het (vaar)gedrag te beïnvloeden en de inzet van drones voor toezicht op het water. Hierdoor kunnen in korte tijd grote gebieden op discrete wijze worden verkend. Tijdens de georganiseerde handhavingsdagen zetten we daarnaast buitengewoon opsporingsambtenaren (Boa's) in burgerkleding in, zodat zij niet direct als Boa's van Delfland herkenbaar waren.

De uitgevoerde surveillancerondes zijn gebaseerd op actuele meldingen en eigen waarnemingen vanaf land, water en in de lucht. Door het combineren van deze bronnen konden we overtreders doelgericht opsporen en waar nodig vervolgen. Ook hebben waarnemingen van de politie en gemeenten bijgedragen aan het inzichtelijk maken van probleemgebieden.

8.2 Luchtsurveillance

Delfland voerde in 2025 twaalf vluchten uit waarbij in totaal 27 constateringingen zijn gedaan. Het ging om een breed spectrum aan overtredingen. De meeste waren lozingen van de glastuinbouw op het oppervlaktewater en illegale activiteiten op of nabij waterkeringen. Na onderzoek is hiertegen bestuursrechtelijk en/of strafrechtelijk opgetreden.

8.3 Veldsurveillance

In het kader van de veldsurveillance waren er zes handhavingsdagen in 2025. Hiervan zijn twee uitgevoerd in het kader van nautisch toezicht. Gedurende de vier overige handhavingsdagen vonden 609 onderzoeken plaats. Delfland stelde hierbij zestien overtredingen vast en handelde deze bestuursrechtelijk en/of strafrechtelijk af. Geconstateerde overtredingen waren: lozingen, werken zonder vergunning en het graven in een waterkering. Tijdens de meest recente handhavingsdag, van 19 november 2025, die in het teken stond van de teeltwisselperiode in de glastuinbouw, constateerden we geen overtredingen.

8.4 Afhandeling incidentmeldingen en klantvragen

In 2025 kwamen 1.024 meldingen en klantvragen binnen over toezicht en handhaving, waarvan 935 zijn afgehandeld. De overige zijn nog in behandeling. De top vijf van gecategoriseerde meldingen staat hieronder vermeld:

Tabel 7. Top vijf meldingen en klantvragen Toezicht en Handhaving

Type meldingen/vragen	2022	2023	2024	2025
1. Meldingen over lozingen op de watergang	75	108	111	172
2. Meldingen over olie op het water	97	79	102	82
3. Meldingen over illegale activiteiten	49	89	73	*)
4. Meldingen over onderhoud (zoals een boom in de watergang, dichtgegroeide sloten, e.d.)	39	79	39	51
5. Meldingen over wrakken en weesbootjes	14	35	31	28

*) Deze categorie is niet langer afzonderlijk beschikbaar in het registratiesysteem en is daarom meegenomen in de categorie 'overige'.

Het aantal incidentmeldingen bleef de afgelopen jaren ongeveer hetzelfde. Er lijkt wel een verschuiving te zijn in het type melding. Zo is een stijging te zien in meldingen over lozingen op de watergangen.

Een aanzienlijk deel van de meldingen en vragen heeft geen toegewezen categorie (287) gekregen. Dit maakt het moeilijk om deze meldingen nauwkeurig te interpreteren en te rapporteren.

8.5 Heffingen

Om na te gaan of bedrijven op de juiste manier hun afvalwater meten en bemonsteren om de juiste heffing te bepalen, worden controles uitgevoerd.

Delfland nam bij 34 bedrijven contramonsters. Bij het beoordelen van de analysegegevens bleek bij een drietal bedrijven de analysegegevens niet overeen te komen met de gegevens van Delfland. Bedrijven zijn hier schriftelijk van op de hoogte gesteld en controleren we extra in 2026.

9 Overige werkzaamheden

Naast de toezicht- en handhavingstaken wordt onder andere ook ingezet op: kennisontwikkeling (door cursussen), de implementatie van een nieuw Boa Registratie Systeem (BRS) en het bevorderen van samenwerking met ketenpartners. In de volgende paragrafen volgt een verdere beschrijving van deze onderwerpen.

9.1 Omgevingswet

Naast een toename van verharding op spoor- en auto(snel)wegen is ook een toename van verharding op bedrijventerreinen en bij de glastuinbouw vergunning plichtig geworden. Delfland heeft hierbij een voorkeur voor compensatie in oppervlaktewater, maar ook andere vasthoudmaatregelen zijn toegestaan. Sommige vasthoudmaatregelen zijn moeilijk te controleren, zoals opvang onder verharding. Daarom zijn met verschillende afdelingen vergunning sjablonen opgesteld voor de meest voorkomende vasthoudmaatregelen (wadi's, blauw/groene daken, opvang onder verharding en compensatie in gietwatervoorzieningen). Hiermee kunnen we de vasthoudmaatregel makkelijker controleren.

9.2 Wet politiegegevens en Boa Registratie Systeem

In mei 2025 vond een externe audit op naleving van de Wet Politiegegevens (Wpg) plaats door Baker Tilly. De audit betrof de periode januari 2024 tot en met december 2024, waarvan de resultaten in oktober dit jaar zijn opgeleverd. Deze audit maakt deel uit van een verplichte reeks interne én externe audits voor waterschappen over de Wpg. Veel van de aanbevelingen zijn naar verwachting inmiddels achterhaald doordat Delfland met ingang van 1 januari 2025 overstapte naar het Boa Registratie Systeem (BRS). We verwachten dat we bij de eerstvolgende externe audit compliant zullen zijn.

De overstap naar BRS verliep niet soepel, omdat de software niet volledig geschikt bleek voor waterschappen. Er zijn echter geen betere alternatieven op de markt.

Het heeft tijd en inspanning gevergd om de benodigde wijzigingen met de leverancier af te stemmen. In december 2025 is een start gemaakt om alle werkinstructies, protocollen en beleidsstukken met betrekking tot het strafrecht en Wpg verder te optimaliseren en actualiseren. Dit staat op de planning om in februari 2026 af te ronden. Ondanks alle genomen verbeterstappen heeft Delfland nog geen goedkeurende verklaring gekregen van de externe auditor Baker Tilly.

9.3 Veiligheid

Delfland zet zich proactief in voor veilig werken en de continue verbetering daarvan. Medewerkers droegen hierbij op eigen initiatief vragen en ideeën aan over veilig werken, veiligheidsmiddelen en veiligheidsprocessen.

In het laatste kwartaal van 2025 vond overleg plaats met Operationele Ondersteuning, Veiligheid & Gezondheid en de Veiligheidscoördinator over veiligheid binnen het operationele werk van Toezicht en Handhaving. Naar aanleiding van dit overleg stelden we concrete actiepunten op om de veiligheid structureel te verbeteren en te borgen.

Op basis van de vastgestelde actiepunten intensiveren we vanaf het eerste kwartaal van 2026 de samenwerking tussen Veiligheid en Gezondheid en Toezicht en Handhaving verder. De veiligheidsscoördinator werkt daarbij samen met Veiligheid en Gezondheid aan nieuwe werkinstructies en het periodiek opfrissen van bestaande instructies.

9.4 Samenwerking met ketenpartners

De samenwerking met de ODH en de DCMR op het gebied van glastuinbouw is cruciaal en van grote meerwaarde bij de handhaving van lekkages (bodempluizen) in de glastuinbouw.

- Vanaf december werken we samen met het Hoogheemraadschap van Rijnland in de communicatie en verbetering van BRS.
- In 2025 voerde Delfland een gezamenlijke actie uit met de gemeenten Maassluis en Midden-Delfland om weesbootjes te verwijderen.
- Verder bood Delfland ondersteuning bij uiteenlopende incidenten, zoals het verhelpen van een lekke waterleiding in de waterkering bij de Weverskade in Vlaardingen. Ook verleenden medewerkers bijstand bij diverse branden binnen het beheergebied.
- In december zijn, op initiatief van de Unie van Waterschappen, de vernieuwde samenwerkingsafspraken tussen de waterschappen en NVWA met betrekking tot toezicht Wet gewasbeschermingsmiddelen en biociden vastgelegd. Het doel van de samenwerkingsafspraken tussen de partijen is het versterken van de effectiviteit van hun missie. Dit doen zij door middel van:
 - Het uitvoeren van de wettelijke taken waarvoor de partijen als toezichthouder zijn aangewezen;
 - Het vastleggen van algemene uitgangspunten voor samenwerking en afspraken over de uitwisseling van informatie (gegevens en inlichtingen) tussen de waterschappen en de NVWA voor zover noodzakelijk voor de uitvoering van hun wettelijke taken;
 - Het maken van samenwerkingsafspraken om de organisatie van de samenwerking vast te leggen en de continuïteit van de samenwerking te borgen.

9.5 Bedrijfssysteem Relieve

Relieve 2.0 is nu ruim een jaar live en er worden verbeteringen aangebracht om de gebruiksvriendelijkheid te verbeteren. Het heeft tijd en inspanning gevergd om de benodigde wijzigingen met de leverancier af te stemmen, zoals het ontwikkelen en testen van nieuwe modules. Delfland is namelijk de eerste klant bij de leverancier die overstapt naar de nieuwe versie. In 2025 waren nog niet alle kinderziekten verholpen. Dit resulteerde in een kortstondige uitval van het programma.

Voor 2026 worden er nieuwe modules ontwikkeld die ook in Relieve 2.0 geïmplementeerd worden, bijvoorbeeld voor grondwateronttrekkingen.

9.6 Woo-verzoeken

In 2025 is één Woo-verzoek (Wet open overheid) ingediend voor Toezicht en Handhaving. Dit betrof een verzoek voor het leveren van informatie over een afschuiving van een dijklichaam in 's-Gravenzande. De gevraagde informatie is geleverd.

10 Inzet innovatieve technieken

Delfland heeft altijd te maken met nieuwe thema's. Ook groeit de vraag naar toezicht en handhaving. Om het werk efficiënter te doen en meer met hetzelfde aantal mensen, experimenteert Delfland met innovaties. In de volgende paragrafen staan de belangrijkste innovatieve technieken.

10.1 Drones

Drones groeiden in 2025 uit tot een belangrijk instrument voor toezicht, inspecties en dataverzameling binnen Delfland. De meerwaarde blijkt duidelijk uit verschillende toepassingen. Tijdens nautisch toezicht is samengewerkt met de politie. In een evaluatie gaf de politie expliciet aan de inzet van drones als waardevol te ervaren, onder meer vanwege het verbeterde overzicht en de ondersteuning bij toezichttaken op het water. Ook bij inspecties

van moeilijk toegankelijke watergangen en objecten bleek drone-inzet efficiënt; met de compacte minidrone konden locaties worden bereikt die fysiek lastig toegankelijk zijn.

10.2 PowerBI Dashboard en nieuwe rapportagemogelijkheden

In 2025 startte Delfland een project om het rapporteren van de inzet en effecten van toezicht en handhaving efficiënter en accurater te doen. In essentie worden de werkzaamheden, inzet en resultaten van toezicht en handhaving geïnterpreteerd door middel van een PowerBI-model. Binnen dit project besteden we ook aandacht aan de mogelijkheid tot het ontwikkelen van nieuwe kritische prestatie indicatoren. Het PowerBI dashboard en rapportageformat vergt veel tijd vanwege noodzakelijke aanpassingen aan Relieve en het genereren van bruikbare data. Er worden drie modellen ontwikkeld voor verschillende thema's, waarvan we het eerste kwalitatieve model in het tweede kwartaal van 2026 verwachten. De dashboards zijn alleen toegankelijk voor Toezicht & Handhaving en worden later geëvalueerd op geschiktheid voor monitoring en evaluatie.

11 Personeel & bezetting

De afdeling Toezicht en Handhaving had op 31 december 2025 de volgende samenstelling.

- Formatie (toegekende formatieplaatsen): 36 fte.
- Bezetting (hoeveel van de toegekende formatieplaatsen is gevuld): 32 fte.

De afdeling Toezicht en Handhaving eindigt 2025 met bijna een volledige bezetting. Op 1 december 2025 startte een handhaver in opleiding en op 5 januari 2026 start een nieuwe handhaver. Deze vervangen een collega die in augustus Delfland verliet en alvast een handhaver die in het eerste kwartaal van 2026 met pensioen gaat. Per 1 februari 2026 is er een vacature senior handhaver glastuinbouw door vertrek van de huidige senior. Eind 2025 startte Delfland de werving voor vervanging op.

Ondanks de lastige arbeidsmarkt, vervulde de afdeling in korte tijd veel vacatures succesvol. Nieuwe medewerkers hebben, op één uitgezonderd, geen achtergrond bij de waterschappen en hebben daarom een langere inwerkperiode van gemiddeld twee jaar. Daarnaast hebben zij ook tijd nodig om de benodigde opleidingen te volgen.

We constateren dat verloop van personeel een terugkerend gegeven is wat uiteraard gevolgen heeft op de productiviteit van de afdeling. In de praktijk leidt dit ertoe dat collega's zich extra moeten inspannen. Deze situatie kan niet onbegrensd en zonder consequenties voor onze prioritering en uitvoering voortduren. Het heeft dus consequenties voor de uitvoering en vraagt om blijvende prioritering.

Daarnaast blijft, in- en extern, de vraag om handhaving op diverse thema's stijgen. In 2026 beraden we ons, zowel ambtelijk als bestuurlijk, op hoe we hier toekomstbestendig mee om kunnen gaan.

Bijlage 1: Begrippenlijst

Boa	Buitengewoon opsporingsambtenaar. Boa's hebben strafrechtelijke handhavingsbevoegdheden, namelijk op grond van de Wet economische delicten (Wed) en het Wetboek van Strafvordering (WvS). Op grond van artikel 142 van het Wetboek van Strafvordering en het Besluit buitengewoon opsporingsambtenaar zijn de ambtenaren belast met de opsporing van bepaalde strafbare feiten.
Licht segment	Bestuursrechtelijk optreden is aangewezen.
LOD	Last onder dwangsom (bij een overtreding verbeurt een dwangsom).
Middensegment	Bestuursrechtelijk én strafrechtelijk optreden is aangewezen. Strafrechtelijk optreden komt vooral in beeld, naarmate er (meer) verzwarende aspecten zijn (zoals 'verkregen financieel voordeel').
Regulier toezicht op de glastuinbouw	Het reguliere toezicht voeren we uit op basis van ad-hoc meldingen, eigen waarnemingen en constatering, handhavingsdagen en signaaltoezicht door omgevingsdiensten. En inmiddels ook onverwachte inspecties op onverwachte tijden.
Risicogestuurde Aanpak	Dit betekent dat we extra intensief toezicht houden en extra handhaven in vervuilde glastuinbouwgebieden. Iedere zes maanden selecteren we twee glastuinbouwgebieden met de hoogste vervuiling en hanteren we een intensieve aanpak om overtreders op te sporen, overtredingen te stoppen en overtreders te vervolgen. Een groot deel van deze controles voeren we uit samen met de omgevingsdiensten (Haaglanden of DCMR). We maken binnen de Risicogestuurde Aanpak gebruik van een mobiel meetnetwerk, dit zijn nitraatmeters die we zelf in de watergangen plaatsen waar we risicogestuurd toezicht houden. Daarnaast worden wekelijks vaste meetrondes gedaan door collega's.
Schouw	Schouw is de periodieke controle op de naleving van de onderhoudsverplichtingen volgens de <u>Legger Delfland</u> en de Waterschapsverordening, met betrekking tot het onderhoud van wateren en waterkeringen.
Snelle Afdoening Milieu (SAM) proces-verbaal	Een SAM-proces-verbaal is een verkort proces-verbaal dat wordt gebruikt bij eenvoudige milieudelicten. Hierbij gelden specifieke voorwaarden, zoals dat er geen sprake mag zijn van recidive.
Uitgebreid proces-verbaal	Een uitgebreid proces-verbaal is een volledige en gedetailleerde verslaglegging van een geconstateerde overtreding en van wat er tijdens het verhoor en onderzoek is gezegd en vastgesteld. Deze variant wordt toegepast bij meer complexe zaken en wanneer er sprake is van recidive.
Zware segment	Bestuursrechtelijke en strafrechtelijk optreden is in elk geval aangewezen.